

STANDARDNA METODA ZA DOLOČANJE PRIMESI V ŽITIH

- Pri pšenici, rži in ječmenu presejemo povprečen vzorec z maso 250 g skozi dve siti, najprej skozi sito z odprtinami velikosti 3,5 mm x 20,0 mm, nato skozi sito z odprtinami 1,0 mm x 20,0 mm, vsako sejanje traja pol minute.

Priporočljiva je uporaba mehanske sejalne naprave, opremljene s predpisanimi siti. Snovi, ki ostanejo na situ z odprtinami velikosti 3,5 mm x 20,0 mm, in snovi, ki padejo skozi sito z odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,00 mm, združimo in stehtamo kot tuje snovi. Če snovi, ki ostanejo na situ z odprtinami velikosti 3,5 mm x 20,0 mm, vsebujejo zrna drugih žit ali posebej velika zrna osnovnega žita, ta zrna vrnemo v presejani vzorec. Med sejanjem na situ z odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,0 mm moramo vzorec podrobno pregledati glede živih škodljivcev.

Iz presejanega vzorca pripravimo s pomočjo separatorja delni vzorec z maso od 50 do 100 g in ga stehtamo.

Delni vzorec razgrnemo po mizi. S pomočjo pincete ali žličke odstranimo lomljena zrna, zrna drugih žit, nakaljena zrna, zrna, ki so jih napadli škodljivci, zrna, poškodovana zaradi zmrzali, zrna s spremenjeno barvo kalčka, tuja semena, ržene rožičke, poškodovana zrna, gnila zrna, pleve in luske, žive škodljivce in mrtve insekte.

Če delni vzorec vsebuje zrna v plevah, jih moramo ročno izluščiti, dobljene pleve pa štejemo kot delce plev.

Kamne, pesek, kepice zemlje in delce slame ločimo kot tuje snovi.

Preostali delni vzorec sejemo pol minute:

  - pšenico na sitih 2,0 mm x 20,0 mm
  - rž na sitih 1,8 mm x 20,0 mm in
  - ječmen na sitih 2,2 mm x 20,0 mm.

Snovi, ki padejo skozi ta sita, so zakrnela zrna. Sem spadajo tudi zrna, poškodovana zaradi zmrzali, ter nezrela zelena zrna.
- Pri koruzi oblikujemo povprečni vzorec z maso 500 g. Povprečni vzorec sejemo pol minute na situ z odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,0 mm. Preverimo prisotnost živih škodljivcev in mrtvih insektov.

S pomočjo pincete ali žličke odstranimo iz snovi, ki so ostale na situ z odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,0 mm kamne, pesek, kepice zemlje, delce slame in podobne snovi. Tako dobljenim snovem dodamo snovi, ki so padle skozi sito z odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,0 mm in jih stehtamo skupaj kot tuje snovi.

Iz presejanega vzorca pripravimo s pomočjo separatorja delni vzorec z maso 100 do 200 g. Delni vzorec stehtamo. Razgrnemo ga po mizi v tankem sloju. S pomočjo pincete ali žličke odstranimo zrna drugih žit, zrna, ki so jih napadli škodljivci, zrna, poškodovana zaradi zmrzali, nakaljena zrna, tuja semena, poškodovana zrna, pleve in luske, žive škodljivce in mrtve insekte.

Preostali delni vzorec presejemo skozi mrežasto sito z okroglimi odprtinami premera 4,5 mm. Snovi, ki padejo skozi ta sita, so lomljena zrna.
- Vse skupine snovi, določene po metodah, opisanih v točkah 1 in 2 te priloge, ki niso osnovno žito neoporečne kakovosti, stehtamo s točnostjo 0,01 g in izrazimo v odstotnem deležu glede na maso povprečnega vzorca. V poročilu o analizi navedemo rezultate posameznih določitev zaokrožene na 0,1%. Preverimo glede živih škodljivcev.

Praviloma opravimo dve analizi vsakega vzorca. Rezultati vzorednih določitev se ne smejo razlikovati za več kot 10% glede na dobljene vrednosti.

4. Pri postopkih, opisanih v točkah 1, 2 in 3, uporabljamo naslednjo opremo:

(a) separator (stožčast ali žlebičast);

(b) analitska tehtnica;

(c) sita s podolgovatimi zaokroženimi odprtinami velikosti 1,0 mm x 20,0 mm, 1,8 mm x 20,0 mm, 2,0 mm x 20,0 mm, 2,2 mm x 20,0 mm in 3,5 mm x 20,0 mm ter mrežasta sita z okroglimi odprtinami premera 4,5 mm. Sita so lahko pritrjena na mehansko sejhalno napravo.